



ŽELJEZNIČKA
INFRASTRUKTURA
CRNE GORE
AD-PODGORICA

FINANSIJSKI PLAN ZA 2023. GODINU

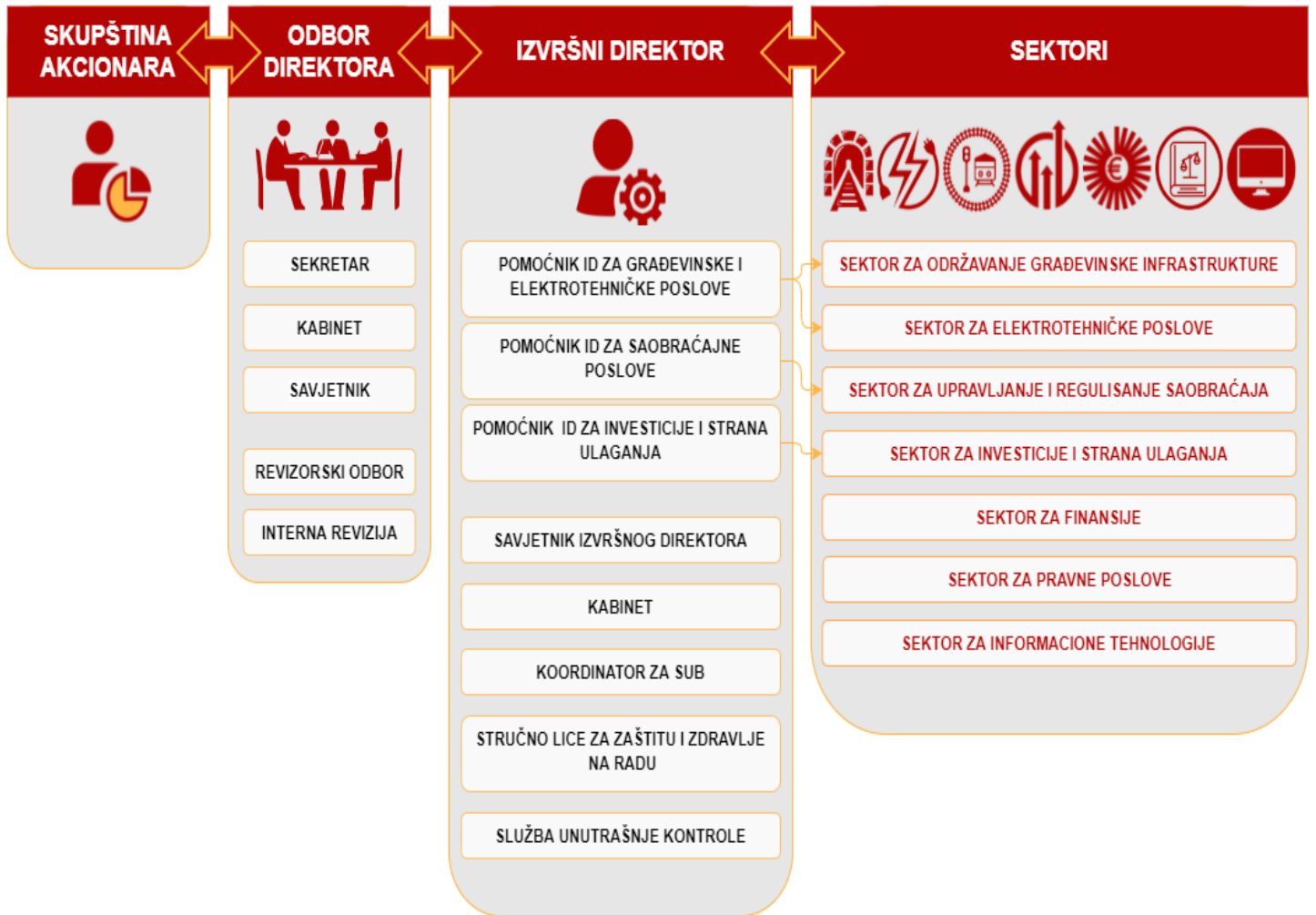


SADRŽAJ

1.	ORGANIZACIONA ŠEMA ŽICG AD PODGORICA	2
2.	BROJ ZAPOSLENIH, BROJ SISTEMATIZOVANIH RADNIH MJESTA I POPUNJENOST	3
3.	FINANSIJSKI PLAN POSLOVANJA ZA 2023. GODINU	4
4.	PLAN PRIHODA ZA 2023. GODINU	6
5.	PLAN RASHODA ZA 2023. GODINU	10
6.	UKUPNI PRIHODI I RASHODI ZA 2023. GODINU PO KVARTALIMA	12
7.	ZAKLJUČAK.....	14



1. ORGANIZACIONA ŠEMA ŽICG AD PODGORICA





2. BROJ ZAPOSLENIH, BROJ SISTEMATIZOVANIH RADNIH MJESTA I POPUNJENOST

Pregled broja zaposlenih sa radnim statusom na dan 31.12.2022. godine dat je u sledećoj tabeli:

Broj zaposlenih	Neodređeno	Određeno	Pripravnik
774	704	67	3

Pregled broja sistematizovanih radnih mjesta sa brojem popunjenih i brojem slobodnih radnih mjesta na dan 31.12.2022. godine:

Broj sistematizovanih radnih mjesta	Broj sistematizovanih izvršilaca	Nepopunjen broj radnih mjesta	Broj Pripravnika
408	893	75	3

Broj sistematizovanih i slobodnih radnih mjesta po organizacionim cjelinama:

ORGANIZACIONA CJELINA	Sistematizovano	Ukupno radi	Na određeno	Pripravnici	Slobodna radna mjesta
ODBOR DIREKTORA	2	2			
KABINET ODBORA DIREKTORA	3	2			
INTERNA REVIZIJA	3	1			2
IZVRŠNI DIREKTOR - KABINET	13	10	1		
SLUŽBA UNUTRAŠNJE KONTROLE	20	15			3
SEKTOR ZA UPRAVLJANJE I REGULISANJE SAOBRAĆAJA	228	196	12		17
SEKTOR ZA ELEKTROTEHNIČKE POSLOVE	185	147	22	2	26
SEKTOR ZA ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE	352	327	27	1	16
SEKTOR ZA INVESTICIJE I STRANA ULAGANJA	10	6	1		5
SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE	29	28	2		1
SEKTOR ZA FINANSIJE	39	34	2		3
SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	9	6			2
UKUPNO:	893	774	67	3	75

3. FINANSIJSKI PLAN POSLOVANJA ZA 2023. GODINU

Željeznički saobraćaj predstavlja najzeleniji i najsigurniji vid saobraćaja. Svjedoci smo da je tokom poslednjih decenija, željeznički saobraćaj značajno oživio u svijetu, kako zbog zagušenja puteva i sve većih cijena goriva, tako i zbog uticaja Vlada, koje ulažu u željeznicu, kao sredstvo za smanjenje emisije CO₂, u kontekstu zabrinutosti zbog globalnog zagrijavanja. Otuda potiču i veliki naponi za unapređenje tehnološkog aspekta željezničkog saobraćaja - jer brze pruge predstavljaju budućnost Zapadnog Balkana.

Zbog svega prethodno navedenog, cilj Željezničke infrastrukture Crne Gore, jeste bezbjednost, modernizacija i kvaliteto no osposobljavanje crnogorske željezničke pruge, kako bi se povezala sa Evropskim tržištem, što bi ujedno imalo veliki značaj za našu Državu.

Željeznička infrastruktura Crne Gore je javno dobro u opštoj upotrebi, koja je u državnoj svojini, dok upravljanje infrastrukturom, predstavlja djelatnost od javnog interesa, što obuhvata organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja, zaštitu, održavanje infrastrukture ili njenog dijela.

Zakonom o željeznici je predviđeno da se finansiranje izgradnje, modernizacija i održavanja željezničke infrastrukture, vrši kroz: desetogodišnje, trogodišnje i jednogodišnje planove, koji se definišu kroz:

- Strategiju razvoja željeznice
- Nacionalni program željezničke infrastrukture i
- Godišnje programe izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture.

Članom 7. Zakona o željeznici je predviđeno donošenje/izrada Godišnjeg programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture.

Godišnji program sadrži: radove na održavanju prema vrstama, obimu i iznosu finansijskih sredstava, troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja, planirane radove na modernizaciji, rekonstrukciji i izgradnji infrastrukture, koji se finansiraju:

- iz sredstava Budžeta za tekuće održavanja javne građevinske i elektrotehničke željezničke infrastrukture i finansiranje upravljanja i regulisanja saobraćaja, koji se realizuju kroz godišnje Ugovore zaključene između Uprave za željeznice i Željezničke Infrastrukture Crne Gore AD – Podgorica (ŽICG),
- ulaganjem sredstava iz kapitalnog Budžeta za projekte rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture i investicionog ulaganja u željezničku infrastrukturu, koji se realizuju sklapanjem Ugovora nakon sprovedenih tenderskih procedura Uprave za željeznice i odabranih izvođača radova,
- učešćem sredstava iz Budžeta za projekte koji se finansiraju iz IPA fondova i koji se realizuju preko Uprave javnih radova i
- kroz Ugovore sklopljene između Željezničke infrastrukture i izvođača za radove rekonstrukcije i modernizacije za odobrena sredstava na osnovu donatorskih (IPA i WBIF) i kreditnih (EIB i EBRD), sredstava međunarodnih finansijskih institucija.

Vlada Crne Gore je usvojila Zakon o budžeta za 2023. godinu, a iznos sredstava koja su opredijeljena na ime Programa tekućeg održavanja javne željezničke infrastrukture iznosi 10 mil.eura.

Finansijskim planom se utvrđuju ukupni prihodi i rashodi Željezničke infrastrukture Crne Gore, koji je baziran na pokazateljima poslovanja iz 2022. godine, te očekivanim prihodima i rashodima u 2023. godini, a prije svega imajući u vidu opredijeljena sredstva iz Budžeta Crne Gore, za realizaciju Programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture.

Takođe, bitan segment Finansijskog plana su i opredijeljena sredstva iz Budžeta za plaćanje kreditnih obaveza prema međunarodnim finansijskim institucijama, za kredite za koje je Vlada Crne Gore izdala garanciju, u iznosu od 5 mil.eura.

Planirani prihodi i rashodi prevashodno su u funkciji ostvarivanja godišnjeg Programa tekućeg održavanja građevinske i elektrotehničke infrastrukture, sa upravljanjem i regulisanjem saobraćaja.

Finansijski plan je pripremljen uz dosledno poštovanje principa efikasnog i efektivnog korišćenja svih resursa kompanije i na način koji će omogućiti kontinuirano izvršavanje aktivnosti predviđenih Programom izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture za 2023. godinu.

Takođe, Finansijskim planom za 2023. godinu obuhvaćene su i mjere racionalizacije i štednje koje Društvo sprovodi u kontinuitetu, a koje uključuju limitiranje svih izdataka, koji su neophodni za obavljanje osnovne djelatnosti Društva, do nivoa koji neće negativno uticati na bezbjednost i sigurnost željezničkog saobraćaja.

Finansijski plan za 2023. godinu predviđa da Društvo stiče sredstva iz:

- Budžeta Crne Gore
- Donacija iz fondova Evropske unije
- Ostalih izvora finansiranja.

Tabela 1: Projekcija prihoda i rashoda za 2023. godinu

PLANIRANI UKUPNI PRIHODI	19.611.700
PLANIRANI UKUPNI RASHODI	20.630.082
PLANIRANI REZULTAT - GUBITAK	-1.018.382

Planirani ukupni prihodi za 2023. godinu iznose 19.611.700 €. U strukturi planiranih prihoda za 2023. godinu, najveće učešće od 50,99 % zauzima prihod iz Budžeta Crne Gore po osnovu Godišnjeg programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture.

Planirani ukupni rashodi za 2023. godinu iznose 20.630.082 €. U strukturi planiranih rashoda za 2023. godinu, najveće učešće zauzimaju troškovi zarada 42,90 % i troškovi amortizacije 36,35 %. Ostali planirani rashodi se odnose na troškove materijala i električne energije, troškovi transportnih usluga, troškove usluga održavanja, troškovi sudskih izvršenja, ostale poslovne rashode i finansijske rashode.

4. PLAN PRIHODA ZA 2023. GODINU

Finansijski plan za 2023. godinu bazira se prvenstveno na Zakonom propisanim izvorima finansiranja, a pripremljen je na bazi:

- ✓ projekcije podataka o poslovanju za 2023. godinu
- ✓ kvartalnih izvještaja o ostvarivanju prihoda i troškova poslovanja i
- ✓ raspoložive dokumentacije, koja prati ukupno poslovanje za prethodnu godinu.

Tabela 2: Projekcija prihoda za 2023. godinu:

Broj računa	Naziv računa	Iznos			
		Plan za 2023.	2022.	2021.	Index: 5/4*100
1	2	3	4	5	6
6	UKUPNI PRIHODI (1+2+3+4)	19.611.700	18.312.097	14.368.798	107
61	1. Prihodi od prodaje - neto prihodi	750.000	111.218	250.723	674
6120	Prihod od prodaje proizvoda (materijala)	600.000	0	108.517	
6122	Prihod od prodaje usluga	150.000	111.218	142.206	135
64+65	2. Ostali poslovni prihodi	18.765.700	17.603.329	13.838.621	107
640100	Po Programu Održavanje željezničke infrastrukture-Budžet	10.000.000	8.774.349	6.228.000	114
640101	Prihod od Vlade-subvencije (kredit)	5.000.000	5.108.888	4.022.062	98
640300	Prihodi od donacija (projekti)	1.040.000	1.032.034	1.118.323	101
650001	Prihod od stanarine	9.700	9.671	9.211	100
650002	Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora	150.000	143.557	145.177	104
650003	Zakup elektro i telekomunikacionih instalacija	700.000	687.151	680.164	102
650004	Prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima	55.000	51.462	47.373	107
650005+650006	Prihod od prefakturisanja usluga operaterima - ŽPCG, Montecargo	830.000	828.990	725.296	100
650007+650008	Prihod od korišćenja infrastrukture - trase ŽPCG, Montecargo	900.000	889.724	667.077	101
650200	Prihod od zakupa transportnih sredstava	5.000	3.080	33.992	162
659002	Prihod od povraćeno polovnog materijala	70.000	69.187	23.204	101
650000+659000+659001+659003	Ostali poslovni prihodi	6.000	5.234	138.741	115
66	3. FINANSIJSKI PRIHODI	30.000	314.307	30.075	10
67	4. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA	66.000	283.244	249.378	23
670	Dobici od prodaje osnovnih sredstava		236	131.605	0
674	Viškovi			10.200	
675	Naplaćena otpisana potraživanja	60.000	277.344	81.518	22
677	Priliv od smanjenja obaveza		31	4.000	0
679	Naknada štete	6.000	5.633	22.054	107
6-66	POSLOVNI PRIHODI	19.581.700	17.997.790	14.338.722	109

Od ukupno planiranih prihoda u iznosu od 19.611.700 €, na prihode koji predstavljaju čisto računovodstvenu kategoriju se odnosi 1.925.000 € (9,82 % od ukupno ostvarenih prihoda), a u pitanju su bilansne pozicije koje se pojavljuju i na strani prihoda i na strani rashoda, odnosno ne očekuje se priliv sredstava po navedenim pozicijama i to su:

- 1) prihod od donacija u iznosu od 1.040.000 €** - nenovčana/imovinska davanja od strane EU fondova, koja se prikazuju kao razgraničene donacije i koja se amortizuju u toku korisnog vijeka trajanja imovine, a iznosi amortizacije se evidentiraju kao ostali poslovni prihodi tokom trajanja doniranih osnovnih sredstava,
- 2) prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima u iznosu od 55.000 €** i
- 3) prihod od prefakturisanja usluga (struje, komunalnih usluga) ŽPCG, Montecargo u iznosu od 830.000 €.**

➤ **Strukturu najznačajnijih planiranih prihoda u Poslovnim prihodima u iznosu od 19.581.700 € za 2023. godinu čine:**

1) 640100: Prihod po Programu Održavanja željezničke infrastrukture - Budžet

U strukturi planiranih prihoda za 2023. godinu, najznačajniju stavku predstavlja prihod iz Budžeta Crne Gore po osnovu Godišnjeg programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture, kojeg sačinjava organ uprave nadležan za poslove željezničkog saobraćaja, a utvrđuje Vlada. Budžetom Crne Gore za 2023. godinu, sa pozicije 415-1 Tekuće održavanje javne infrastrukture, opredijeljen je iznos od 10 mil.eura na godišnjem novou za ŽICGAD, što je više za 14 %, odnosno za 1.225.651 €, u odnosu na 2022. godinu, kada je pomenuti prihod iznosio 8.774.349 €.

Iznos sredstava koji je do sada izdvajan od strane Države za održavanje željezničke infrastrukture, nije bio dovoljan ni za isplatu zarada zaposlenih, koji u ovom kompleksnom sistemu obavljaju vrlo odgovorne zadatke, te je ovo rezultiralo pored ugrožavanja bezbjednosti - i formiranje duga sa kamatom od cca 5 mil.eura prema Upravi prihoda i carina.

Vodeći se nedovoljno opredijeljenim iznosom za 2023. godinu od 10 mil.eura od strane Države, uputili smo Upravi za željeznice, po prvi put detaljno obrazloženje neophodnih sredstva za 2024. godinu, kako bi imali što jasniju sliku o problemu sa kojim se suočavamo. Iznos neophodnih sredstava koji smo tražili, iznosio je cca 17 mil.eura, koji uključuje sredstva predviđena Planom javnih nabavki od cca 9 mil.eura, kao i zarade zaposlenih od cca 8 mil.eura, dok zajedno sa pomenutim dugom prema Upravi prihoda i carina u tom trenutku od cca 5 mil.eura – iznos potrebnih sredstva, iznosio cca 22 mil.eura, od čega nam je odobreno ponovo samo 10 mil.eura, kao što je bio slučaj i za 2023. godinu.

Na osnovu prethodno navedenog, dolazimo do zaključka, da ŽICG ima ozbiljan problem redovnog servisiranja obaveza, zbog nedovoljno opredijeljenih sredstava, određenim Zakonom o Budžetu, a odavde proizilazi činjenica da Željeznička infrastruktura Crne Gore, stagnira sa mogućim projektima, koji se tiču same modernizacije željezničke pruge Crne Gore.

Učešće pomenutog prihoda u Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 51,07 % (2022: 48,75 %).

Tabela 3: Pregled uplata iz Budžeta – po osnovu održavanja željezničke infrastrukture:

Godina	Odobreno Budžetom	Dodatna sredstva	Uplaćena sredstva
2009.	9.700.000		9.700.000
2010.	9.600.000		9.600.000
2011.	8.400.000		8.300.000
2012.	7.500.000		7.225.000
2013.	6.800.000		6.800.000
2014.	6.700.000		6.724.825
2015.	6.700.000		6.700.000
2016.	6.800.000		6.800.000
2017.	6.800.000		6.800.000
2018.	6.800.000		6.800.000
2019.	6.900.000		6.900.000
2020.	6.900.000		5.175.000
2021.	6.228.000		6.228.000
2022.	6.500.000	3.941.199	8.774.349
2023.	10.000.000		

2) 640101: Prihod iz Budžeta po osnovu otplate međunarodnih Kredita

- obaveze po osnovu dugoročnih kredita knjižimo u klasi 4150, dok obaveze po osnovu kratkoročnih kredita u klasi 4240. Ističemo, da se investicije u toku (klasa 0270), finansiraju po 2 osnova i upravo jednim dijelom iz Kredita, a drugim dijelom iz Donacija EU fondova. Isplata Kredita je odobrena našem Društvu Budžetom Crne Gore, po osnovu plaćanja obaveza prema Međunarodnim Kreditorima EIB i EBRD - na poziciji 431, Ostali transferi institucijama. U Pravilniku o je dinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, stoji da se konto 431, odnosi na zahtjeve za plaćanje bez odgovarajućeg činjena protivusluge. U periodu 2016-2022. godine od strane Države Crne Gore, našem Društvu za plaćanje međunarodnih kreditnih obaveza, uplaćen iznos od 26.910.226 €, a s obzirom da se do kraja prethodnih godina - nije donosio Zaključak Vlade po osnovu protivusluga, Društvo je uplate po ovom osnovu knjižilo na konto prihoda (u klasi 640), kao što je bilo i ranijih godina, što je ujedno potvrđeno Dopisom Ministarstva finansija 11070 od 20.12.2023. godine koji je u nastavku. Učešće pomenutog prihoda u Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 25,53 % (2022: 28,39 %).



Željeznička infrastruktura Crne Gore AD

broj: 11070

Podgorica, 20.12.2023. god.



Ministarstvo
finansija

Br: 02-01-430/23-8435/1

Crna Gora

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

Primljeno:	18.12.2023.			
Šifra prijave	Šifra posla	Šifra posla	Šifra posla	Šifra posla
01-344/23-286/2				

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Podgorica, 13.12.2023. godine

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA
- n/r ministra, g-dina Filipa Radulovića -

Poštovani,

Ministarstvu finansija obratili ste se aktom broj: 01-344/23-286/1 od 15. 11. 2023. godine, povodom dopisa Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica (ŽICG), broj: 9177 od 25. 10. 2023. godine, a u vezi sa pitanjem dokapitalizacije sredstava uplaćenih po osnovu rata za otplatu međunarodnih kredita Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica u 2022. godini.

U vezi sa navedenim, Ministarstvo kapitalnih investicija obratilo se Ministarstvu finansija dopisom broj: 05-344/23-2532/2 od 09. 03. 2023. godine, povodom uplate kreditnih sredstava Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica za 2022. godinu, te navodi da je mišljenja da pomenuta sredstva nijesu bespovratna i da će se ove uplate konvertovati u akcijski kapital ŽICG i time uvećati vlasništvo države u ovom privrednom društvu. Naime, imajući u vidu da ŽICG nije bila u mogućnosti da iz sopstvenih sredstava otplaćuje rate za međunarodne kredite u 2022. godini, a za koje je Vlada Crne Gore izdala garancije, Uprava za željeznice je u 2022. godini uplatila ŽICG iznos od 5.108.888,00 €, sa Programa 17 019, Potprograma 17 019 008, Aktivnosti: 17 019 008 001, sa izdatka 4319 - Ostali transferi institucijama, pri čemu je na ovakav način isplate Agencija za zaštitu konkurencije dala pozitivno mišljenje, kao i da je u pogledu pozicije za isplatu ispoštovana preporuka Državne revizorske institucije.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija dalo je mišljenje broj: 02-01-430/23-1973 od 06. 04. 2023. godine u kojem dijeli stav Ministarstva kapitalnih investicija i mišljenja je da bi trebalo pokrenuti postupak proporcionalnog uvećanja vlasništva države u Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore AD Podgorica.

Uvidom u dostavljeni akt, navedeno je da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva mišljenja da pomenuta sredstva nijesu bespovratna i da će se ove uplate konvertovati u akcijski kapital Željezničke infrastrukture Crne Gore AD Podgorica i na taj način uvećati vlasništvo Države u ovom privrednom društvu, kao i da navedena sredstva treba da imaju isti tretman knjiženja u poslovnim knjigama Društva, kao i prethodnih godina, do donošenja zaključka Vlade.

Shodno navedenom, obavještavamo Vas da je Ministarstvo finansija saglasno sa mišljenjem Ministarstva saobraćaja i pomorstva odnosno ostajemo pri stavu iznijetom u dopisu broj: 02-01-430/23-1973 od 06. 04. 2023. godine. Takođe, smatramo da je potrebno da Vlada Crne Gore usvoji zaključak kojim bi se i formalno donijela odluka da predmetna sredstva nijesu bespovratna te da će se ovakve uplate konvertovati u akcijski kapital i na taj način uvećati vlasništvo Države u ovom privrednom društvu. Donošenje ovakvog zaključka Vlade Crne Gore bi automatski značilo i stvaranje obaveze u bilansima Društva. S tim u vezi, knjiženje pomenutih sredstava u poslovnim knjigama Društva je potrebno izvršiti shodno Međunarodnom računovodstvenom standardu 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, ali smo i stava da je ove informacije potrebno objelodaniti u napomenama uz finansijske iskaze za 2023. godinu kao i u izvještaju menadžmenta za 2023. godinu.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

3) 640300: Prihodi od Donacija (za Projekte)

Predstavlja čisto računovodstvenu kategoriju, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda, odnosno ne očekuje se priliv sredstava po navedenoj poziciji. Planirani prihod od Donacija za 2023. godinu u iznosu od 1.040.000 € veći je za 1 % odnosno za 7.966 €, u odnosu na 2022. godinu. Ovaj prihod predstavlja nenovčana, nematerijalna/imovinska davanja od strane EU fondova, koja se prikazuju, kao razgraničene donacije i koja se amortizuju u toku korisnog vijeka trajanja imovine. Ove odložene prihode po osnovu primljenih donacija knjižimo na klasi 4950. Takođe, naglašavamo da se investicije u toku (klasa 0270), finansiraju po 2 osnova i upravo jednim dijelom iz Donacija EU fondova, a drugim dijelom iz Kredita. Iznosi amortizacije doniranog projekta se kvartalno evidentiraju po ugovorenom procentu, na strani prihoda, tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe. Takođe, ova nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na projektnu dokumentaciju, koja se odnosi na remont pruge Vrbnica – Bar. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od dana nabavke kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja, odnosno poštena vrijednost umanjena za preostalu vrijednost. Učešće pomenutog prihoda u Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 5,31 % (2022: 5,73 %).

4) 650005+650006: Prihod od prefakturisanja usluga operaterima - ŽPCG, Montecargo

Odnosi se na visoki napon, telefonske impulse, distributivnu električnu energiju, vodu i ostale režijske troškove. Planirani iznos od 830.000 € je zadržan na istom nivou kao i prethodne 2022. godine. Pomenuti prihod nastaje po osnovu prefakturisanja usluga operaterima i takođe je samo računovodstvena kategorija, jer je u pitanju bilansna pozicija, koja se pojavljuje i na strani prihoda i na strani rashoda.

Ugovorom o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa ŽPCGAD i AD Montecargo, utvrđen je procentualni iznos potrošnje u visini od 47,5 % za oba operatera, od ukupno iskazane obaveze po računu, koji se našem Društvu ispostavlja od strane EPCGAD - Nikšić, tako da se 95 % obaveze prefakturiše, a ostatak obaveze u visini od 5 % po računu, pripada ŽICG AD - Podgorica. Učešće pomenutog prihoda u Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 4,24 % (2022: 4,61 %).

5) 650007+650008: Prihod od korišćenja infrastrukture - trase ŽPCG, Montecargo

Planirani iznos od 900.000 €, veći je za 1 % odnosno za 10.276 €, u odnosu na prethodnu 2022. godinu kada je iznosio 889.724 €. Prihodi od korišćenja infrastrukture – trasa, nastaju po osnovu Ugovora o korišćenju željezničke infrastrukture, koji se svake godine zaključuje sa operaterima, na osnovu Izjave o mreži, na koju saglasnost daje Uprava za željeznice. Učešće pomenutog prihoda u Poslovnim prihodima za posmatrani period iznosi 4,60 % (2022: 4,94 %).

➤ 66: Finansijski prihodi

Planirani iznos od 30.000 €, manji je za 90 %, odnosno za 284.307 €, u odnosu na 2022. godinu, kada je iznosio 314.307 €. Ovi prihodi se odnose na naplaćene kamate na oročena sredstva, prihode od zateznih kamata, kao i na ostale prihode. Učešće finansijskih prihoda u Ukupnim prihodima iznosi 0,15 % (2022: 1,72 %).

5. PLAN RASHODA ZA 2023. GODINU

Planirani rashodi su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja planiranih aktivnosti na organizovanju i regulisanju željezničkog saobraćaja, održavanju i zaštiti infrastrukture.

Isti su planirani na osnovu detaljne procjene troškova koji su neophodni za realizaciju definisanih aktivnosti, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih Programom održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture za 2023. godinu.

Takođe, prilikom planiranja rashoda, imali smo u vidu i mjere racionalizacije koje Društvo sprovodi u kontinuitetu, a koje uključuju limitiranje svih izdataka koji su neophodni za obavljanje osnovne djelatnosti Društva, do nivoa koji neće negativno uticati na bezbjedno i redovno odvijanje željezničkog saobraćaja.

U strukturi ukupnih rashoda, najveće učešće zauzimaju troškovi zarada 42,89 % i troškovi amortizacije 36,35 %. Ostali planirani rashodi se odnose na troškove materijala i električne energije, troškove transportnih usluga, troškove usluga održavanja, troškove sudskih izvršenja, ostale poslovne rashode i finansijske rashode.

Tabela 4: Projekcija rashoda za 2023. godinu:

Broj računa	Naziv računa	Iznos			
		Plan za 2023.	2022.	2021.	Index: 5/4*100
1	2	3	4	5	6
5	UKUPNI RASHODI (1+2+3+4+5+6+7)	20.630.082	17.922.258	45.346.198	115
50+51	1. Troškovi materijala	2.912.000	2.049.123	1.878.684	142
501900	Nabavna vrijednost prodatog materijala	70.000	243	67.789	28.823
5110	Troškovi sirovina I osnovnog materijala	600.000	574.081	553.495	105
5121	Troškovi kancelarijskog materijala	2.000	2.294		87
5123	Trošak alata I inventara	40.000	36.213	50.749	110
5122+5124	Troškovi rezervnih djelova I ostalog materijala	830.000	163.598	54.315	507
513000	Troškovi EE – visoki napon	850.000	827.193	725.760	103
513001	Troškovi EE – niski napon	400.000	333.031	335.928	120
5131+5133	Troškovi goriva i maziva	120.000	112.471	90.649	107
52	2. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8.850.000	7.006.665	6.564.898	126
	Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	6.500.000	5.250.140	3.838.861	124
	1/ Troškovi poreza	450.000	71.945	508.125	625
	2/ Troškovi doprinosa za penzije	1.400.000	1.274.362	1.160.340	110
	3/ Troškovi doprinosa	500.000	410.219	1.057.572	122
53+54+55(dio)	3. Ostali tr. poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	968.082	1.118.243	1.011.645	87
531	Troškovi transportnih usluga	150.000	148.079	142.282	101
532	Troškovi usluga održavanja	150.000	172.410	118.157	87
549002+545000	Rezervisanja (jubilame i otpremnine)	30.082	30.082	17.300	100
549000	Rezervisanja za sudske sporove	170.000	170.232	185.353	100
5502	Troškovi komunalnih usluga	55.000	45.137	53.812	122
5509	Troškovi neproizvodnih usluga	98.000	96.779	58.349	101
553	Troškovi provizije banaka	60.000	56.553	90.450	106
5590	Troškovi sudskih izvršenja	175.000	173.346	196.519	101
533+539+5500+5503+5504+ 551+552+554+555+5599	Ostali rashodi iz poslovanja	80.000	225.626	149.423	35
54	4. Amortizacija	7.500.000	7.377.425	5.659.837	102
540400	Amortizacija	7.500.000	7.377.425	5.659.837	115
56	5. FINANSIJSKI RASHODI	200.000	160.651	185.254	124
57	6. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA	200.000	207.857	334.060	96
570	Gubici po osnovu rashodovanja	140.000	156.127	12.649	90
574	Manjkovi		873	16.356	0
576+577+58	Otpis potraživanja	30.000	21.777	286.390	138
579	Troškovi naknade štete - renta	30.000	29.080	18.665	103
58	7. RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA STALNE IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)		2.294	29.711.820	0
5-56	POSLOVNI RASHODI	20.430.082	17.761.607	45.160.944	115

➤ **Strukturu najznačajnijih planiranih rashoda u Poslovnim rashodima u iznosu od 20.430.082 € za 2023. godinu čine:**

1) 50+51: Troškovi materijala

Planirani troškovi materijala za 2023. godinu iznose 2.912.000 € i isti veći za 42 % odnosno za 862.877 € u odnosu na 2022. godinu, kada su iznosili 2.049.123 €. Usklađeni su sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja planiranih aktivnosti na organizovanju i regulisanju željezničkog saobraćaja, održavanju i zaštiti infrastrukture, a imajući u vidu sredstva opredijeljena Budžetom za tekuće održavanje infrastrukture, u iznosu od 10 mil.eura i iskazane potrebe organizacionih cjelina za potrebnim nabavkama tokom 2023. godine.

Učešće pomenutog rashoda u Poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 14,25 % (2022: 11,54 %).

2) 52: Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Najveće pojedinačno učešće u strukturi ukupnih rashoda za 2023. godinu imaju troškovi zarada zaposlenih u iznosu od 8,850 mil.eura, što je više za 26 %, odnosno za 1.843.335 € u odnosu na 2022. godinu, kada su iznosili 7.006.655 €. Naime, shodno izmjenama opšteg kolektivnog ugovora i u skladu sa aktuelnom svjetskom krizom i porastom inflacije, planirani su veći troškovi zarada.

Učešće pomenutog rashoda u Poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 43,32 % (2022: 39,45 %).

3) 53+54+55(dio): Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)

Ostali poslovni rashodi su planirani u iznosu od 968.082 € i isti su manji za 13 %, odnosno za 150.161 €, u odnosu na 2022. godinu kada su iznosili 1.118.243 €. Strukturu ostalih poslovnih rashoda čine troškovi: troškovi transportnih usluga, troškovi usluga održavanja, rezervisanja za zaposlene (jubilarne i otpremnine), rezervisanja za sudske sporove, troškovi komunalnih usluga, troškovi neproizvodnih usluga, troškovi provizije banaka, troškovi sudskih izvršenja i ostali troškovi.

Učešće pomenutog rashoda u Poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 4,74% (2022: 6,30 %).

4) 54: Troškovi amortizacije

Planirani trošak amortizacije za 2023. godinu iznosi 7,500 mil.eura, što je više za 2 %, odnosno za 122.575 €, u odnosu na 2022. godinu kada je iznosio 7.377.425 €. Amortizacija se obračunava za materijalnu imovinu, nekretnine, postrojenja i opremu, a uređena je propisima i u skladu sa njima, se u finansijskim izvještajima pravnog lica iskazuje, kao rashod perioda za koji je obračunata.

Učešće pomenutog rashoda u Poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 36,71 % (2022: 41,54 %).

5) 57: Ostali rashodi iz poslovanja

Za 2023. godinu planirani su u iznosu od 200.000 €, a isti su manji za 4 %, odnosno za 7.857 €, u odnosu na 2022. godinu, kada su iznosili 207.857 € (gubici po osnovu rashodovanja, manjkovi, otpis potraživanja i naknada štete – rente). Učešće pomenutog rashoda u Poslovnim rashodima za posmatrani period iznosi 0,98 % (2022: 1,17 %).

➤ **56: Finansijski rashodi**

Planirani finansijski rashodi za 2023. godinu iznose 200.000 € i isti su veći za 24 % odnosno za 39.349 €, u odnosu na 2022. godinu, kada su iznosili 160.651 €. Planirani finansijski rashodi predstavljeni su na osnovu amortizacionih planova za otplatu međunarodnih kredita. U 2023. godini, shodno amortizacionim planovima dospijeva cca 5 mil.eura kreditnih obaveza za plaćanje. Dio kamata se kapitalizuje, a u pitanju su plaćene kamate na kredite EIB-a iz čijih se sredstava trenutno finansiraju investicije u toku.

Učešće finansijskih rashoda u Ukupnim rashodima za posmatrani period iznosi 0,97 % (2022: 0,90 %)



6. UKUPNI PRIHODI I RASHODI ZA 2023. GODINU PO KVARTALIMA

Broj računa	Naziv računa	Iznos				
		Plan za 2023.	Plan za I kvartal	Plan za II kvartal	Plan za III kvartal	Plan za IV kvartal
1	2	3	4	5	6	7
6	UKUPNI PRIHODI (1+2+3+4)	19.611.700	6.152.925	3.652.925	6.152.925	3.652.925
61	1. Prihodi od prodaje - neto prihodi	750.000	187.500	187.500	187.500	187.500
6120	Prihod od prodaje proizvoda (materijala)	600.000	150.000	150.000	150.000	150.000
6122	Prihod od prodaje usluga	150.000	37.500	37.500	37.500	37.500
64+65	2. Ostali poslovni prihodi	18.765.700	5.941.425	3.441.425	5.941.425	3.441.425
640100	Po Programu Održavanje željezničke infrastrukture-Budžet	10.000.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
640101	Prihod od Vlade-subvencije (kreditni)	5.000.000	2.500.000	0	2.500.000	0
640300	Prihodi od donacija (projekti)	1.040.000	260.000	260.000	260.000	260.000
650001	Prihod od stanarine	9.700	2.425	2.425	2.425	2.425
650002	Prihod od zakupa zemljišta i poslovnog prostora	150.000	37.500	37.500	37.500	37.500
650003	Zakup elektro i telekomunikacionih instalacija	700.000	175.000	175.000	175.000	175.000
650004	Prihod po osnovu prefakturisanja drugim licima	55.000	13.750	13.750	13.750	13.750
650005+650006	Prihod od prefakturisanja usluga operaterima - ŽPCG, Montecargo	830.000	207.500	207.500	207.500	207.500
650007+650008	Prihod od korišćenja infrastrukture - trase ŽPCG, Montecargo	900.000	225.000	225.000	225.000	225.000
650200	Prihod od zakupa transportnih sredstava	5.000	1.250	1.250	1.250	1.250
659002	Prihod od povraćenog polovnog materijala	70.000	17.500	17.500	17.500	17.500
650000+659000+ 659001+659003	Ostali poslovni prihodi	6.000	1.500	1.500	1.500	1.500
66	4. FINANSIJSKI PRIHODI	30.000	7.500	7.500	7.500	7.500
67	3. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA	66.000	16.500	16.500	16.500	16.500
670	Dobici od prodaje osnovnih sredstava					
674	Viškovi					
675	Naplaćena otpisana potraživanja	60.000	15.000	15.000	15.000	15.000
677	Priliv od smanjenja obaveza					
679	Naknada štete	6.000	1.500	1.500	1.500	1.500
6-66	POSLOVNI PRIHODI	19.581.700	6.145.425	3.645.425	6.145.425	3.645.425
5	UKUPNI RASHODI (1+2+3+4+5+6+7)	20.630.082	5.192.520	5.122.520	5.192.520	5.122.520
50+51	1. Troškovi materijala	2.912.000	728.000	728.000	728.000	728.000
501900	Nabavna vrijednost prodatog materijala	70.000	17.500	17.500	17.500	17.500
5110	Troškovi sirovina i osnovnog materijala	600.000	150.000	150.000	150.000	150.000
5121	Troškovi kancelarijskog materijala	2.000	500	500	500	500
5123	Trošak alata i inventara	40.000	10.000	10.000	10.000	10.000
5122+5124	Troškovi rezervnih djelova i ostalog materijala	830.000	207.500	207.500	207.500	207.500
513000	Troškovi EE – visoki napon	850.000	212.500	212.500	212.500	212.500
513001	Troškovi EE – niski napon	400.000	100.000	100.000	100.000	100.000
5131+5133	Troškovi goriva i maziva	120.000	30.000	30.000	30.000	30.000
52	2. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8.850.000	2.212.500	2.212.500	2.212.500	2.212.500
	Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	6.500.000	1.625.000	1.625.000	1.625.000	1.625.000
	1/ Troškovi poreza	450.000	112.500	112.500	112.500	112.500
	2/ Troškovi doprinosa za penzije	1.400.000	350.000	350.000	350.000	350.000
	3/ Troškovi doprinosa	500.000	125.000	125.000	125.000	125.000
53+54+55(dio)	3. Ostali tr. poslovanja (rezeviziranja i ostali poslovni rashodi)	968.082	242.020	242.020	242.020	242.020
531	Troškovi transportnih usluga	150.000	37.500	37.500	37.500	37.500
532	Troškovi usluga održavanja	150.000	37.500	37.500	37.500	37.500



549002+545000	Rezervisanja (jubilame i otpremnine)	30.082	7.520	7.520	7.520	7.520
549000	Rezervisanja za sudske sporove	170.000	42.500	42.500	42.500	42.500
5502	Troškovi komunalnih usluga	55.000	13.750	13.750	13.750	13.750
5509	Troškovi neproizvodnih usluga	98.000	24.500	24.500	24.500	24.500
553	Troškovi provizije banaka	60.000	15.000	15.000	15.000	15.000
5590	Troškovi sudskih izvršenja	175.000	43.750	43.750	43.750	43.750
533+539+5500+5503+5504 +551+552+554+555+5599	Ostali rashodi iz poslovanja	80.000	20.000	20.000	20.000	20.000
54	4. Amortizacija	7.500.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000
540400	Amortizacija	7.500.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000
56	5. FINANSIJSKI RASHODI	200.000	50.000	50.000	50.000	50.000
57	6. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA	200.000	85.000	15.000	85.000	15.000
570	Gubici po osnovu rashodovanja	140.000	70.000	0	70.000	0
574	Manjkovi					
576+577	Otpis potraživanja	30.000	7.500	7.500	7.500	7.500
579	Troškovi naknade štete - renta	30.000	7.500	7.500	7.500	7.500
58	7. RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA STALNE IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)					
5-56	POSLOVNI RASHODI	20.430.082	5.142.520	5.072.520	5.142.520	5.072.520
6-5	NETO REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	-1.018.382	960.405	-1.469.595	960.405	-1.469.595

7. ZAKLJUČAK

Da bi doprinijeli ostvarivanju što boljih novčanih tokova Društva za 2023. godinu, u okviru Sektora za finansije planirane su sljedeće aktivnosti:

- Naplata potraživanja od operatera (Željezničkog prevoza CG, AD Montecargo), koji je jedan od najznačajnijih faktora, koji utiče na finansijsku stabilnost Društva. Da bi mogli nesmetano poslovati i održavati tekuću likvidnost Društva, potrebno bi bilo postići najmanje 80 % naplativosti potraživanja.
- Kao i naplata potraživanja ŽICG od strane operatera, koja iznose 2.507.091 €, na dan 31.12.2022. godine:
 - ✓ **Ukupno potraživanje od „ŽPCG“ na dan 31.12.2022. godine iznosi 701.329 €**
 - ✓ **Ukupno potraživanje od „AD Montecargo“ na dan 31.12.2022. godine iznosi 1.805.762 €**

Napominjemo da je jedan od značajnih problema sa kojim se susreće ŽICG AD-Podgorica, problem naplate potraživanja od strane operatera.

Kako operateri ne plaćaju svoj dio utroška električne energije, Društvo nije u mogućnosti da plaća redovno obaveze prema EPCG AD - po osnovu utroška električne energije. Cijeneći okolnosti usled kojih trenutno otežano poslujemo, EPCG je predložila da zaključimo novi sporazum o otplati duga na rate.

Plan javnih nabavki za 2023. godinu kojim su iskazane potrebe svih organizacionih cjelina u Društvu je u januaru dostavljen Odboru direktora na razmatranje i usvajanje, u ukupnom iznosu od 10.136.418,51 mil.eura sa PDV-om (bez PDV-a 8.389.751,58 €). Objedinjeni Plan javnih nabavki je nastao kao izraz iskazanih potreba za nabavkama u 2023. godini, po organizacionim cjelinama, kako slijedi za:

- **Robe:** 6.943.176,20 € sa PDV-om, bez PDV-a 5.740.670,00 €
- **Radovi:** 802.593,00 € sa PDV-om, bez PDV-a 63.300,00 €
- **Usluge:** 2.390.649,31 € sa PDV-om, bez PDV-a 1.985.781,58 €

Služba nabavke i komercijale će i tokom 2023. godine nastaviti sa sprovođenjem nabavki, u skladu sa stvarno iskazanim potrebama, koje su predviđene Planom javnih nabavki za 2023. godinu, vodeći računa o mjerama štednje i racionalizacije, koje se sprovode u svim segmentima zbog otežane finansijske situacije u kojoj poslujemo.

Nepovoljna starosna struktura zaposlenih (od 774 ukupnog broja zaposlenih, 42,64 % je starosti preko 50 i 60 godina), kao i uslovi rada izvršnih radnika koji podliježu obaveznim periodičnim ljekarskim pregledima i radnika koji obavljaju teže fizičke poslove, zahtjevaju zapošljavanje mlađe radne snage, koji za obavljanje navedenih poslova moraju obaviti neophodnu obuku.

Za radove održavanja pruge neophodno je zapošljavanje većeg broja radnika naročito za poslove sezonskog održavanja pruge (čišćenje kanala, košenje trave, kavanje kosina, zamjena pragova i sl.). Prirodni odliv kadrova ne prati adekvatna poslovna politika zapošljavanja (čuvari pruge, pružne poslovođe, i sl.).



Probleme u zapošljavanju predstavlja i nezainteresovanost kvalitetnog inženjerskog kadra za zapošljavanje na željeznici imajući u vidu težinu i odgovornost poslova koje ne prati adekvatna novčana naknada. U svakom slučaju to je proces za koji je potrebno vrijeme i finansijska sredstva, a u narednom periodu ovom problemu je potrebno posvetiti naročitu pažnju.

Na finansijsku stabilnost i održavanje likvidnosti, odnosno sposobnost Društva da u roku izmiruje prispjele obaveze, najveći uticaj je imalo plaćanje obaveza po osnovu sudskih presuda koje se odnose na neisplaćene naknade zaposlenima iz radnog odnosa.

Kako bi održali stabilno finansijsko poslovanje i doprinijeli poboljšanju finansijskog položaja Društva i tokom 2023. godine, nastavićemo sa praćenjem finansijskih uslova poslovanja, sa aspekta održavanja likvidnosti, mjesečno analizirati prihode i rashode, kao instrumente kontrole uspjeha i sprovesti sve aktivnosti na naplati svih potraživanja od kupaca, kao i vršiti stalnu internu kontrolu ekonomičnosti poslovanja.